

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Propozycje instrumentów
opracowanych w ramach realizacji drugiego kamienia milowego projektu:

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób
niepełnosprawnych na rynku pracy”

Propozycje rozwiązań w zakresie rozwoju
przedsiębiorczości

Grudzień 2021 r.

Opracowanie
Stowarzyszenie CPT

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

 stowarzyszenie
czas
przestrzeń
tożsamość

1. Tytuł instrumentu

Dostępna i elastyczna dotacja

- Finansowanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej ze środków Funduszu Pracy, a kompensacji ograniczeń wynikających z niepełnosprawności z PFRON
- Etapowe rozliczanie dotacji na założenie działalności gospodarczej

2. Założenia i funkcjonowanie instrumentu

Cel instrumentu:

Wyrównanie szans i równe traktowanie wszystkich osób rozpoczynających działalność gospodarczą wspieraną ze środków publicznych oraz podniesienie podmiotowości i decyzyjności osoby z niepełnosprawnością przy wydatkowaniu dotacji zgodnie z jej potrzebami.

Modyfikacja instrumentu:

Zmiana zasad finansowania i rozliczania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla OzN w następujących aspektach:

A. Dotacja finansowana z dwóch źródeł:

Przyznanie części dotacji „biznesowej” ze środków Funduszu Pracy.

Przyznanie części dotacji w zakresie potrzeb wynikających z niepełnosprawności ze środków PFRON w 2 schematach:

- a) Ryczałtowy (do 6 krotności przeciętnego wynagrodzenia)
- b) Indywidualny, zgodny z potrzebami OzN, na podstawie indywidualnego planu zatwierdzanego przez komisję (docelowo przy CIDON). W przypadku otrzymania wsparcia rozliczanego w formie rzeczywistych kosztów obowiązek utrzymania działalności przez okres co najmniej 24 miesięcy.

B. Zmiana zasad rozliczania dotacji:

- Przyjęcie założenia, że kwalifikowane są wszystkie wydatki poniesione na założenie i rozwój firmy, bez konieczności „sztywnego” weryfikowania z biznesplanem na co została wydatkowana dotacja.

- Możliwość otrzymania i rozliczania dotacji etapowo:

I etap - minimum 50% dotacji, rozliczany (ryczałtowo) po założeniu działalności.

II Etap – do 50% dotacji, rozliczany (ryczałtowo) po 6 miesiącach.

Zakontraktowanie w ramach umowy efektu dotacji – prowadzenia działalności przez określony czas.

C. Zmiana algorytmu podziału środków

Wyłączenie dotacji ze środków przekazywanych na poziom powiatu i stworzenie jednego funduszu przedsiębiorczości, dystrybuowanego bezpośrednio przez PFRON poprzez swoje (lub należące do kompleksowego systemu wsparcia np. PUP) punkty.

D. Nadanie statusu osoby bezrobotnej niezależnie od pobieranych świadczeń.

Uzasadnienie

Panuje opinia, że osoby z niepełnosprawnością nie kwalifikują się na pracownika zakładu pracy, dla części .

Obecnie wysokość dotacji to jedna kwota uzależniona od długości zadeklarowanego okresu prowadzenia działalności gospodarczej i jest to sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w przypadku min. okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez 12 miesięcy i od 6- do 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia dla osób deklarujących prowadzenie działalności powyżej 24 miesięcy.

Obecnie wysokość przyznawanej dotacji jest oparta na negocjacjach, bez wskazania na jaki cel zostanie przeznaczona. Może więc istnieć sytuacja, że całość będzie przeznaczona na zakupy związane z planowanym biznesem, bez środków kompensujących ograniczenia wynikające z niepełnosprawności lub odwrotnie, całość na środki kompensujące ograniczenia, bez zakupów związanych bezpośrednio z planowaną działalnością.

Rozdzielenie środków na dotację od środków na usprawnienia – to krok do równego startu każdej osoby niezależnie od jej sytuacji zdrowotnej czy życiowej. Proponujemy finansowanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej z Funduszu Pracy w takiej samej wysokości dla każdej osoby planującej rozpoczęcie działalności gospodarczej. Środki na usprawnienia wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej powinny być zapewnione z PFRON i nie powinny być wyznaczone

limitem kwot, tylko potrzebami. Sfinansowane usprawnienia muszą umożliwić prowadzenie działalności gospodarczej.

Udzielana obecnie dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej jest rozliczana w okresie 3 miesięcy od jej udzielenia. Środki mogą być wydawane zgodnie z umową pomiędzy osobą otrzymującą dotację i donatorem (powiatowym urzędem pracy lub organizacją realizującą projekt dotacyjny). W obu przypadkach wydatki są kwalifikowane, jeżeli zostały poniesione zgodnie z budżetem, będącym załącznikiem do umowy.

Zakupy realizowane są często zanim osoba w pełni rozpocznie prowadzenie działalności gospodarczej. Ogranicza to decyzyjność, elastyczne podejście i szybkie reagowanie osób z niepełnosprawnością na realne potrzeby związane z rozpoczętą działalnością gospodarczą oraz znosi samostanowienie i ponoszenie odpowiedzialności za decyzje biznesowe. Obecnie w projektach dotacyjnych na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnych przyjęto ryczałtowy system rozliczenia otrzymanej dotacji.

Podział środków PFRON na poziomie powiatu z jednej puli, z której można finansować różnego rodzaju działania w zakresie aktywności społecznej i zawodowej w praktyce eliminuje szanse na ich przeznaczenie na ekonomiczne usamodzielnienie osób z niepełnosprawnością w formie własnej działalności gospodarczej.

Brak zabezpieczenia przez cały rok środków (obecnie fakultatywność na poziomie powiatu) dla osób aktywnych, chcących podejmować wyzwania biznesowe znacząco zniechęca OzN do podejmowania tego typu działalności ekonomicznej.

Zakładane rezultaty

- Samostanowienie osoby z niepełnosprawnością o swoich potrzebach w kontekście prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
- Zapewnienie możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej w momencie dogodnym dla OzN.
- Zwiększenie elastyczności wydatkowania środków – szybkie reagowanie na bieżące potrzeby.

- Uproszczenie procedur rozliczania dotacji, zmniejszenie biurokracji, zwiększenie dostępności.

3. Grupa docelowa

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu, niezależnie od pobieranych świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

Osoby niepełnosprawne uczące się na uczelniach wyższych.

Udzielenie dotacji musi być poparte i wynikać z Indywidualnego Planu Działania (IPD) ustalonego wraz z Doradcą zawodowym OzN (pilotaż w ramach innego instrumentu).

4. Elementy składowe instrumentu/katalog form wsparcia świadczonych w ramach instrumentu/ opis nowych procedur.

Elementy składowe systemu przyznawania dotacji:

- Wytyczne do zmian w przyznawaniu i rozliczaniu dotacji.
- Wzory dokumentów i umów w zakresie przyznania dotacji osobom z niepełnosprawnościami.
- System oceny specjalnych potrzeb OzN (komisja).
- Monitoring prowadzenia działalności przez OzN.
- Ewaluacja efektywności przyznanej dotacji w okresie 6 miesięcy od jej przyznania.

Nowe rozwiązania konieczne do wdrożenia to wyłączenie dotacji ze środków przekazywanych na poziom powiatu i stworzenie jednego funduszu przedsiębiorczości, dystrybuowanego bezpośrednio przez PFRON oraz nadanie wszystkim niepracującym OzN statusu i praw osoby bezrobotnej niezależnie od pobieranych świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

5. Realizatorzy

Instytucje udzielające dotacji (w praktyce będą to Powiatowe Urzędy Pracy i Inkubatory Przedsiębiorczości OzN)

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w zakresie podziału środków finansowych na aktywizację zawodową.

6. Skutki finansowe

Zakładany efekt to zwiększenie liczby udzielanych dotacji. Na podstawie badań terenowych oszacowano iż około 3% OzN rozważa założenie własnej działalności gospodarczej. Jako bazę należy przyjąć liczbę osób nieaktywnych zawodowo w wieku produkcyjnym. Zmiana w sposobie finansowania dotacji spowoduje iż część aktualnie ponoszonych kosztów po stronie PFRON przejęte byłoby przez Fundusz Pracy (część biznesowa dotacji).

7. Propozycja pilotażu

W praktyce (przez PUP wybrany w drodze konkursu) lub testowany w ramach odrębnego narzędzia - Inkubator Przedsiębiorczości OzN. Dotacja rozliczana według nowych zasad będzie udzielana ze środków projektu. Testowanie instrumentu będzie miało charakter praktyczny.

8. Założenia do zmian legislacyjnych:

- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Rozporządzenia wykonawcze w zakresie:
  - a) warunki oraz tryb przyznawania i zwrotu środków,
  - b) formy zabezpieczenia zwrotu środków, w przypadku naruszenia warunków umowy dotyczącej ich przyznania,
  - c) wzór wniosku i niezbędne elementy umowy dotyczącej przyznania środków
  - d) algorytm podziału środków PFRON

1. Tytuł instrumentu

Nowa droga zawodowa

- specjalistyczne doradztwo zawodowe dla osób, które uzyskują orzeczenie o niepełnosprawności

2. Założenia i funkcjonowanie instrumentu

Cel instrumentu

Reorientacja zawodowa osób z niepełnosprawnością w szczególności osób nabywających niepełnosprawność uniemożliwiającą dotychczasową pracę.

Propozycja instrumentu

Standard pracy doradcy zawodowego OzN. ZUS lub działający w imieniu ZUS lekarz orzecznik/powiatowa komisja orzekania o niepełnosprawności/inny organ po podjęciu decyzji lub w trakcie jej podejmowania powinny zaproponować OzN skorzystanie ze wsparcia doradcy zawodowego i uzyskania informacji o możliwym wsparciu umożliwiającym podjęcie działalności gospodarczej lub inny rodzaj aktywności zawodowej, realizowanym w instytucji świadczącej doradztwo.

Wprowadzenie mobilności doradcy – możliwość dojechania do OzN w przypadku jej ograniczonej mobilności.

Uzasadnienie

Uzyskując orzeczenie o niepełnosprawności osoba:

- nie otrzymuje jednocześnie informacji o możliwości utrzymania aktywności zawodowej w innej formie czy też w innym zawodzie, jeżeli niepełnosprawność powoduje niemożliwość wykonywania dotychczasowego zawodu, w dotychczasowym miejscu pracy,
- nie ma zapewnionej ścieżki przejścia/wejścia na rynek pracy,
- nie wchodzi do systemu aktywizacji zawodowej, która pozwala na dostarczanie informacji o ofertach pracy i innych usługach dla osób z niepełnosprawnościami, wyrównujących ich szanse na rynku pracy i powrót do niezależności finansowej.

W trakcie badania ankietowego wśród OzN wyraźnie występuje niski stopień znajomości narzędzi dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami; np. 59 % ankietowanych pracujących OzN nie słyszało o instytucjach wspierających

poszukiwanie pracy przez Ozn, a 66% nie słyszało o programach wspierających poszukiwanie pracy.

W trakcie badań jakościowych, wśród czynników związanych z brakiem podejmowania prób szukania pracy i jakiegokolwiek aktywności zawodowej przez Ozn, wymieniono takie czynniki jak: zbyt długi okres bierności, izolacji skutkujący pogłębiającym się wycofaniem, zniechęceniem. Oznacza to, że formuła, w której organy orzekające proponują – od razu - skorzystanie ze wsparcia doradcy zawodowego, a także uzyskanie informacji o możliwym wsparciu umożliwiającym podjęcie działalności gospodarczej lub innego rodzaju aktywności zawodowej, osobie nabywającej niepełnosprawność niweluje w pewnym stopniu ten potencjalny niekorzystny proces postępującej bierności zawodowej.

Jak wskazały wyniki badań ilościowych CATI tylko względnie niski jest stopień zainteresowania zakładaniem działalności gospodarczej przez Ozn: zarówno wśród pracujących i niepracujących Ozn tylko 3 % respondentów jest zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej. Oznacza to, że zasadny jest szeroki wachlarz wsparcia [w ramach rozwiązania – „Nowa droga zawodowa”], który nie ogranicza się tylko do zakładania działalności gospodarczej, ale również podjęcia innego rodzaju aktywności zawodowej (np. jako pracownik czy członek spółdzielni socjalnej).

Zakładane rezultaty

- OzN trafia do doradcy zawodowego, który wypracowuje z OzN indywidualny plan powrotu/pozostania na rynku pracy
- Pośrednicy pracy mają informację o OzN i mogą proponować jej i pracodawcy informacje o ofertach (automatyczne rozsyłanie smsów, e-maili, zaproszeń na spotkania on-line)
- Istnieje system zawierający dane o osobach z niepełnosprawnościami niezależnie od sposobu orzekania.
- Zwiększa się grupa osób mających informacje i wsparcie umożliwiające założenie działalności gospodarczej

3. Grupa docelowa

Instrument przede wszystkim kierowany jest do osób, które uzyskują orzeczenie o niepełnosprawności. Przede wszystkim te, które nabywają niepełnosprawność w trakcie aktywności zawodowej i nie będą mogli wykonywać dotychczasowej pracy.

4. Elementy składowe instrumentu/katalog form wsparcia świadczonych w ramach instrumentu/ opis nowych procedur.

Należy wprowadzić przepisy umożliwiające komisjom orzekającym promocję usług doradztwa zawodowego wśród osób uzyskujących orzeczenie o niepełnosprawności.

- Dyżury (osobiste i online) doradcy zawodowego w organie orzekających (ZUS, PCPR, PUP) – pierwszy kontakt bezpośrednio po spotkaniu osoby stawiającej się na komisji orzekającej.
- Wprowadzenie broszur informacyjnych i materiałów promocyjnych o usługach rynku pracy i możliwościach korzystania z nich
- Włącznie/rozszerzenie zakresu infolinii w PUP o informację dla osób z niepełnosprawnością

Procedury

- Procedura informowania o możliwości skorzystania z doradztwa:
- Procedura objęcia wsparciem doradcy zawodowego OzN, które wyrażą zgodę na kontakt doradcy (nie wymaga rejestracji w PUP).

Instrument wymaga:

- regulacji co do przekazywania danych/udostępniania danych OzN.
- uregulowania dobrowolności/obligatoryjności wizyty u doradcy zawodowego.

5. Realizatorzy

Usługa może być finansowana ze środków Funduszu Pracy lub PFRON. Sama usługa może być realizowana przez:

Doradców zawodowych zatrudnionych w PUP

Doradców zawodowych zatrudnionych w CliPKZ

Doradców zawodowych pracujących w NGO

Doradców zawodowych zatrudnionych w CIDON

6. Skutki finansowe

Z instrumentu będą głównie korzystać osoby zagrożone utratą pracy z powodu niepełnosprawności. Na podstawie danych BAEL ok 19 tyś rocznie jest zagrożonych utratą pracy w związku z nabyciem niepełnosprawności. Przyjmując, że doradcy zawodowi obejmą wsparciem 50% osób należy przyjąć, że powinno zostać oddelegowanych/zatrudnionych ok. 20 doradców zawodowych w pełnym wymiarze czasu pracy na poziomie kraju.

7. Propozycja pilotażu

Przygotowanie do wdrożenia:

- opracowania narzędzi i standardu pracy doradcy zawodowego.
- szkolenia dla doradców i zespołów orzekających
- konkurs na partnerstwa np. PUP – ZUS – PCPR - CIDON
- przekazanie środków na działania promocyjne i doradców zawodowych oraz finansowanie instrumentów aktywizacji zgodnie z potrzebami OzN (ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości).
- ewaluacja - ocena wzrostu ilości osób korzystających z poradnictwa zawodowego i zgłaszających chęć podjęcia działalności gospodarczej

8. Założenia do zmian legislacyjnych:

- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Orzecznictwo

1. Tytuł instrumentu

Biznes bez barier

Asystent działalności gospodarczej

2. Założenia i funkcjonowanie instrumentu

Cel instrumentu

Większa samodzielność i niezależność w prowadzeniu biznesu przez OzN.

Propozycja instrumentu

Refundacja środków za zatrudnienie asystenta działalności gospodarczej (również członka rodziny). Wymiar wsparcia powinien być uzależniony od potrzeb wynikających ze stopnia i rodzaju niepełnosprawności. Wsparcie może być udzielane jednemu przedsiębiorcy przez różne osoby w zależności od potrzeb i rozliczane godzinowo. Poziom refundacji wynagrodzenia asystenta może osiągnąć 70% całkowitych kosztów. Wsparcie asystenta działalności gospodarczej przysługuje każdej osobie niepełnosprawnej przez okres 24 miesięcy od rozpoczęcia działalności gospodarczej

Uzasadnienie

Osoba z niepełnosprawnością może samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą, jednak często potrzebuje wsparcia najbliższych osób w sytuacjach, w których niepełnosprawność nie pozwala osiągnąć pełnej efektywności. Osoba z niepełnosprawnością z pewnością byłaby całkowicie niezależna, gdyby asysta biznesowa była traktowana jak usługa i możliwa do zakupu i refundacji ze środków PFRON. Zakres potrzeb wymagających wsparcia jest indywidualny i w żaden sposób nie ogranicza samodzielności i samostanowienia w prowadzeniu biznesu. Może dotyczyć udziału w rozmowie z kontrahentami dodatkowej osoby w przypadku niedosłyszącego czy głuchego przedsiębiorcy, ale również pomocy w zapakowaniu sprzętu do samochodu w przypadku osoby z niepełnosprawnością ruchową itp. Wsparcie musi być powiązane bezpośrednio z rodzajem wykonywanej działalności. OzN sama decyduje na jaki rodzaj asysty wydatkuje środki.

Z badań ilościowych wynika, iż opiekunowie niechętnie angażują się zarówno w aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością. Np. 25% opiekunów prawnych/faktycznych nie angażowała się w poszukiwanie pracy przez OzN; dodatkowo 38% ankietowanych opiekunów nie chciałoby aby OzN, którą się opiekuje podjęła pracę (odpowiedzi raczej nie i zdecydowanie nie).

Przyjęcie fakultatywności w zakresie zatrudnienia członka rodziny jako asystenta działalności gospodarczej uniezależnia OzN od wsparcia rodziny (14% ankietowanych opiekunów formalnych/ faktycznych deklaruje, że nie ma kompetencji w pomocy OzN w poszukiwaniu pracy);

Zakładane rezultaty

- Niezależność od wsparcia rodziny (chyba że OzN decyduje inaczej).
- Minimalizowanie barier w prowadzeniu działalności gospodarczej.
- Poczucie wsparcia i bezpieczeństwa u osób prowadzących działalność gospodarczą.

3. Grupa docelowa

Instrument dostępny dla osób spełniających kryteria:

- prowadzenie działalności gospodarczej,
- posiadanie orzeczenie o niepełnosprawności
- przez okres do 24 miesięcy od rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej

4. Elementy składowe instrumentu/katalog form wsparcia świadczonych w ramach instrumentu/ opis nowych procedur.

Zasady korzystania ze wsparcia asystenta działalności gospodarczej:

- Refundacja kosztów asystenta według stawki godzinowej proponujemy przyjąć stawkę refundacji za godzinę pracy do 70% przeciętnego wynagrodzenia wraz z kosztami ponoszonymi przez pracodawcę.
- Poziom refundacji wypłaconego wynagrodzenia 70% procent poniesionych kosztów
- 30 % wynagrodzenia dopłaca przedsiębiorca.
- Wsparcie może być świadczone przez różne osoby dlatego też jest rozliczane godzinowo.

- Zakres wsparcia określony jest we wniosku o przyznanie składanym do PUP lub bezpośrednio PFRON.
- Zakres i rodzaj wsparcia oraz ilość godzin potrzebnego wsparcia asystentury odpowiada rodzajowi niepełnosprawności i prowadzonej działalności gospodarczej (opinia z komisji).
- Maksymalny wymiar nie może przekroczyć 1 etatu.
- Wniosek o refundację składany po opłaceniu składek ZUS i odprowadzeniu podatku
- Refundacja do 30 dni od złożenia wniosku
- Maksymalny okres finansowania do 24 miesięcy od rozpoczęcia działalności gospodarczej

5. Realizatorzy

Usługa może być finansowana przez PFRON.

Usługa może być kontraktowana i środki mogą być przekazywane OzN prowadzącym działalność gospodarczą przez:

- PUP
- CIDON

6. Skutki finansowe

PFRON przez samorzady w roku 2017 udzielił 469 osobom jednorazowego dofinansowania rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej art. 12a. A w roku 2020 wnioski o przyznanie środków złożyło 600 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 28.431.919,00 zł. Starostowie 164 powiatów podpisało 412 umów, przyznając ogółem środki w wysokości 16.851.152,00 zł. Wydatki zrealizowano w kwocie 16.519.883,00 zł (1,69% ogółu wykorzystanych środków) w ramach 412 umów/beneficjentów (średnie dofinansowanie wyniosło 40.097,00 zł).

7. Propozycja pilotażu

- Opracowanie zasad przyznania zakresu i ilości godzin wsparcia asystenta

- Przygotowanie druków zgłoszeniowych i druków rozliczeniowych usługi
- Rekrutacja osób z niepełnosprawnością już prowadzących działalność gospodarczą i rozpoczynających działalność gospodarczą
- Ewaluacja podniesienia efektywności prowadzenia działalności gospodarczej

8. Założenia do zmian legislacyjnych:

- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

1. Tytuł instrumentu

INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI OZN

- Jako element systemu wsparcia aktywności zawodowej OZN

2. Założenia i funkcjonowanie instrumentu

Cel instrumentu

Zapewnienie bezpiecznego i dostępnego środowiska, opartego na procederach świadczenia usług dla OZN i , wspierającego postawy przedsiębiorcze OzN.

Opis instrumentu

Inkubator rozumiany jest jako „centrum” dysponujące środkami finansowymi, z określonym standaryzowanym zbiorem dostępnych usług, które mogą być realizowane przez wybrane/wskazane podmioty lub zlecone do realizacji podmiotom zewnętrznym. Inkubator nie jest rozumiany jako odrębna, samodzielna instytucja a jako zbiór komplementarnych procedur pracy z osobą chcącą założyć działalność gospodarcza lub prowadzącą taką działalność. Specyficzną odmianą inkubatora będzie inkubator akademicki, który będzie wspierał rozwój przedsiębiorczości studentów, wspierał zdobywanie kompetencji i uprawnień zgodnych z planem wsparcia i rozwoju, przyznawał dotację i oferował wsparcie rozwojowe.

Uzasadnienie

Jedną ze wskazanych barier związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej jest brak procedur i dedykowanych instrumentów dostosowanych do potrzeb OzN kompleksowo wspierających ich przedsiębiorczość.

Zakładane rezultaty

- Dzięki zindywidualizowanej pracy pracowników inkubatora nastąpi rozwój przedsiębiorczości OzN
- OzN dzięki pracy z pracownikami będzie posiadała plan wsparcia i rozwoju zgodny z potrzebami.

- OzN w jednym miejscu może uzyskać potrzebne wsparcie – doradcze, szkoleniowe usługowe (np. usługę księgową, asystenta działalności gospodarczej czy też menagera zastępczego).
- Inkubator akademicki zapewnia proces rozwijania przedsiębiorczości wśród studentów z niepełnosprawnością
- Inkubator zapewnia OzN płynny i szybki dostęp pomiędzy przygotowaniem do podjęcia działalności gospodarczej, a uzyskaniem dotacji.
- Poprzez działania promocyjne zwiększa się grupa osób mających informacje i wsparcie umożliwiające założenie działalności gospodarczej
- Inkubator w ramach promocji świadczonych usług i rozwoju przedsiębiorczości dociera do SOSW i zachęca młodzież do zakładania własnego biznesu.

3. Grupa docelowa

I grupa docelowa: Osoby z niepełnosprawnością chcące założyć własną działalność gospodarczą (również młodzież kończąca edukację szkolną) potrzebujące wsparcia na poziomie przygotowania się do prowadzenia działalności gospodarczej, jak również o jej rozpoczęciu.

II grupa docelowa: Studiujące osoby z niepełnosprawnością, planujące wejść na rynek pracy w oparciu o własny biznes

4. Elementy składowe instrumentu/katalog form wsparcia świadczonych w ramach instrumentu/ opis nowych procedur.

Inkubator będzie:

- upowszechniał informację o możliwościach założenia jednoosobowej działalności gospodarczej (zwanej JDG) albo spółdzielni socjalnej osób fizycznych (zwanej SSOF),
- aktywnie wyszukiwał osoby, które mogą założyć lub/i chcą JDG albo SSOF,
- prowadził/ kupował lub zapewniał w partnerstwie szkolenia i doradztwo w zakresie zakładania JDG albo SSOF,
- prowadził/ kupował lub zapewniał w partnerstwie szkolenia i doradztwo w zakresie komercjalizacji posiadanej wiedzy,
- prowadził/ kupował lub zapewniał w partnerstwie szkolenia i doradztwo w zakresie prowadzenia i rozwoju JDG i SSOF,

- prowadził/ kupował usługi doradcy zawodowego, orzecznika, doradcy biznesowego, psychiatry, psychologa, terapeuty etc., związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Usługi przysługiwałyby Spółdzielni Socjalnej lub JDG w przypadku zatrudniania minimum 5 OzN na pełen etat
- udzielał dotacji samodzielnie lub w partnerstwie na utworzenie JDG i SSOF oraz pożyczek (umarzalnych i nieumarzalnych),
- zapewniał lub/i finansował asystenta prowadzenia działalności gospodarczej oraz menagera zastępczego dla SSOF (menadżer przysługuje JDG zatrudniającej powyżej 5 OzN lub spółdzielni socjalnej,
- oferował wsparcie rozwojowe dla działających już podmiotów w oparciu o Fundusz Szkoleniu czy też inne fundusze.

5. Realizatorzy

CUS, PUP, CIDON – PFRON, Uczelnie wyższe

6. Skutki finansowe

Koszt finansowania działań inkubatora pokrywane ze środków PEFRON i FP.

Dla potrzeb szacunkowego OSR przyjęto, że z instrumentu korzystać będą aktywne na rynku pracy osoby niepełnosprawne, tj. bezrobotne lub poszukujące pracy oraz niepełnosprawni studenci .

Według danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej takich osób zarejestrowanych w PUP było, w grudniu 2020 r., około 65.000 a w roku akademickim 2018/2019 st 2018/2019 ich liczba oscylowała w granicach 22 tys. Z naszych badań wynika że ok 3% osób deklaruje chęć założenia JDG lub Spółdzielni. Przy czym musimy pamiętać, że w chwili w większości powiatów środki na założenie JDG są praktycznie niedostępne – co też determinuje chęć założenia działalności gospodarczej.

7. Propozycja pilotażu

Pilotaż zostanie przeprowadzony na uczelni wyższej oraz na różnych poziomach samorządu terytorialnego. Dodatkowo pilotaż obsługi i pracy z kkstandardów

przeprowadzimy na poziomie zewnętrznych podmiotów: OWES i instytucja otoczenia biznesu mająca za zadanie wspieranie rozwoju biznesu.

Przeprowadzenie pilotażu w następujących miejscach i określenie optymalnego umiejscowienia inkubatora (podmiot wybrany w drodze konkursu):

- Centrum Usług Społecznych - integracja zadań na poziomie gminy lub kilku gmin
- Poziom powiatu (Urząd Pracy) lub podmiot zewnętrzny na zlecenie
- OWES w przypadku przedsiębiorczości społecznej.
- Instytucje Otoczenia Biznesu.
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej lub Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (przy WUP).
- Uczelnie wyższe: uniwersytet (w tym techniczny), politechnika, wyższa szkoła zawodowa.

8. Założenia do zmian legislacyjnych:

- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Ustawa o rehabilitacji
- Ustawa o szkolnictwie wyższym

Wprowadzenie instrumentu do ustawy - przygotowanie kompleksowej propozycji zmian legislacyjnych; przygotowanie projektu rozporządzenia, przygotowanie projektu odpowiednich wzorów dokumentów.